

der komen; hoe wordt dit verhinderd door het beginsel, waartegen gij u aankant? Beproof het om de menschen zoo heilig te maken als gij kunt, opdat zij geschikt mogen worden voor de kerkelijke gemeenschap, wanneer God hen den ordelijken weg daartoe zal toonen."

Antw. Welk een aantal bijzondere zaken zijn er thans onder 't oog van het publiek gebracht. Bijzondere christenen, bijzondere middelen, en een bizonderen wasdom der genade. Maar, mijnheer, zijn geene andere dan die van uwe richting. de openbare christenen? Of behooren geene andere dan zij die gedoopt zijn de openbare middelen der genade te hebben? Of moeten hunne gaven wassen door geene andere dan bijzondere middelen? Waart gij nu goed wakker? Of zijt gij thans zoo gerezen in uwe verbodding, dat niemand iets anders heeft of moet hebben dan bijzondere middelen der genade? En zijn er geen openbare Christenen, of openbare christelijke bijeenkomsten, dan die van uwe richting? Ik dacht niet dat allen, uitgenomen gedoopten, alleen in hollen moesten wonen.

Maar gij gevoelt u gekwetst, omdat ik gezegd heb, de opbouw is van grooter gewicht dan het twisten over den waterdoop.

Antw. Indien dit niet zoo is, wederlegt mij; en indien wel, laat dan af van redekavelen: de waterdoop en al Gods instellingen moeten tot onze opbouw gebruikt worden, niet om twisten en krakeelingen op te wekken onder de geloovigen, daarom is de opbouw de beste.

Tegenw. Ik had gedacht, dat de prediking en de openbare doop als een deel onzer opbouw beschouwd konden worden.

Antw. De verrichting van den waterdoop heeft niet plaats in den kerkelijken eeredienst, noch in zijn geheel, noch ten deele, het is derhalve volkomen doelloos hem der gemeente op te dringen.

Tegenw. Waarom zegt gij niet even goed, dat de opbouw van grooter gewicht is, dan het breken des broods.

Antw. Dit is ook zoo, anders zou dit nooit tot stichting en opbouw zijn ingesteld; hetgeen dient is niet grooter dan hij, die daardoor gediend wordt. De doop en het heilig avondmaal des Heeren, worden beide voor ons gemaakt, en niet wij voor hen; derhalve werden beide ingesteld tot onze opbouw en niet tot onze verwoesting. Maar wederom, des Heeren Avondmaal, niet de doop, is voor de gemeente, als eene gemeente; willen wij dus de opbouw der gemeente bevorderen, dan moeten wij het heilig Avondmaal daarin in eere houden; ja, menigmaal gebruiken om den dood des Heeren te verkondigen, totdat Hij komt. 1 Cor. XI : 22—26. Bovendien, omdat het een groot deel uitmaakt van den eeredienst der gemeente, als zoodanig.

daarom wordt het uitgesproken met dankzegging, de Heere zegende het openlijk, voor Hij het gaf; en ook wij behooren dit te doen. „De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen,” om niet meer te zeggen. Derhalve houdt uw redencering van het eene op het andere geen steek.

Tegenw. Hoe komt het, dat gij u zoo verzet tegen den strijd voor den waterdoop!

Antw. Ten eerste, omdat zwakke broederen dit niet kunnen verdragen, die wij nochtans, volgens het bevel, moeten aannemen, maar niet tot twistige samensprekingen; samensprekingen, die twijfelachtig voor hen zijn, daarom moet ik het nalaten. Rom. XIV : 1. Ten tweede, omdat ik nooit eenige goede vruchten gezien heb van dezen strijd, maar wel het tegendeel, waar zulke strijd-lustige geesten voor mij geweest waren: „Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle booze handel.” Jak. III : 16. ¹⁾ Ten derde, omdat wij naar het voorbeeld van den Heere en van Paulus de huidige toestand der gemeente in aanmerking moeten nemen, en hen niet bezwaren mogen met wat zij niet dragen kunnen. Joh. XVI : 13; 1 Cor. III : 1—3. Ik besluit dus, dat de opbouw der gemeente verkozen moeten worden boven al hetgeen, waarmede de gemeente, als eene gemeente, niets te maken heeft. „Alle dingen, geliefden zijn tot onze stichting.” 1 Cor. XIV : 5; XII : 26; 2 Cor. XII : 19; Ef. IV : 16; Rom. XV : 2; 1 Cor. XIV : 3; 2 Cor. X : 8; XIII : 10; Rom. XIV : 19. Voor ik dezen bewijsgrond sluit, bied ik u verscheidene voorbeelden aan, aantoonende, dat de overtreding van sommige van Gods voorschriften is geduld geworden, wanneer zij in strijd kwamen met de stichting. Zooals ten eerste, die van Aäron, die de offerande voor de zonde liet verbranden, dat inderdaad gegeten had moeten worden. Lev. X : 16—20. Omdat hij het echter niet kon doen tot zijne stichting, daarom was Mozes tevreden. Maar de wet was feitelijk daardoor overtreden, „de priester die het voor de zonde offert, zal het eten.” VI : 26.

Hierop antwoordt gij: „Dat was niet een bestendig, voortdurend nalaten van godsdienst, maar een opschorting er van voor een tijd.

Antw. Wij schorten het ook slechts voor een tijd; wanneer personen tot hun stichting gedoopt kunnen worden, hebben zij daartoe de vrijheid. Maar dit was niet eene bloote opschorting, maar een onmiddellijke overtreding der wet. „Gij moest dat ganschelijk gegeten hebben.” Doch het was

¹⁾ „De toorn des mans merkt Gods gerechtigheid niet.” JAK. I : 20. De toornige hartstochten des mans werken kwaad uit, zulk een woedenden ijver is tegen den geest van Christus. De onwetenden moeten met zachtaardigheid en verdraagzaamheid voor de waarheid gewonnen worden.

goed in Mozes oogen. Lev. X : 16—20.

Maar gij zegt, „dat het wellicht om rechtvaardige en wettige redenen opgeschort werd, ofschoon die evenwel niet uitgedrukt waren.”

Antw. De uitgedrukte regel was er tegen: „gij moest dat ganschelijk gegeten hebben in het heiligdom, gelijk als ik geboden heb.” vers. 18. Maar goed, mijnheer, zijt gij thans voor ongeschreven waarheden? Voor wettige redenen, ofschoon, die niet zijn opgeteekend? Ik wil u niet verder drijven, hier is reeds genoeg van Rome te bespeuren. Aangaande Eldad en Medad kan het niet ontkend worden dat hunne stichting van het volk verkozen werd boven het vervullen van elk gebod. Num. XI : 16—26.

Gij zegt, „dat Paulus om een schijnbaar nietige zaak Petrus tegenstond.”

Mijnheer, indien gij een schijnbaar nietige zaak reeds maakt tot een twistpunt en anderen leert ook zoo te doen, inzonderheid waar het leerstuk der rechtvaardigmaking in gevaar komt, kan ik niet veel eerlijkheid van u verwachten. Gal. VI : 11—13.

Wat betreft uw antwoord op het geval bij Hizkia, is verkeerd in twee opzichten: 1. Omdat gij het paaschoffer tot een type van 's Heeren Avondmaal maakt, daar het alleen een type was van het lichaam en van het bloed des Heeren; „want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus.” 1 Cor. V : 7. 2. Daarin, dat gij het u tot een voorbeeld stelt om onvoorbereide personen tot des Heeren Avondmaal toe te laten.

Antw. Moogt gij inderdaad personen in de gemeente opnemen, die onvoorbereid zijn voor des Heeren Avondmaal; ja onvoorbereid daarvoor, en voor andere heilige instellingen? Want zoo drukt gij uzelf uit; o welk een macht hebt gij van den waterdoop gemaakt. Aldus, waarde lezer, ziet gij, dat deze schrijver, terwijl hij ons in stukken scheurt omdat wij den waterdoop niet ten regel stellen om geloovigen en nauwgezette van geweten in de gemeenschap aan te nemen; hij zelf personen kan aannemen, indien zij gedoopt zijn, ofschoon onvoorbereid voor het avondmaal en andere heilige instellingen. Ik wenschte wel dat gij de plaats raadpleegdet, en ziet of zulk een handeling geoorloofd is. Dat een mensch die voor den waterdoop strijdt en pleit, boven den vrede en de stichting der gemeente, ontvangen moet worden, ofschoon onvoorbereid, aan de tafel des Heeren in de gemeente; inzonderheid als wij den aard eener rechte gemeente goed beschouwen, en de gestrengheid Gods tegen diegenen, die oudtijds onvoorbereid aan Zijnen tadel kwamen. 1 Cor. XI : 28—30. Voorwaar, een raadsel, dat de Heere, zonder een woord, zoo gestrengelijk zou bevelen, dat allen die licht in den doop missen,

van de voorrechten der gemeente moesten worden uitgesloten; en nochtans tegen Zijn woord, personen zou toelaten aan des Heeren tafel, die onvoorbereid zijn.

Maar goed, waarom hier zoo kortademig? Waarom kondt gij niet hetzelfde gedaan hebben met die andere schriftuurplaatsen, als hetgeen gij met dezen doet? Ik moet ze u onbeantwoord laten; en bij mijn argument blijvende moet ik besluiten, dat indien oudtijds wetten en verordeningen verbroken zijn, en de overtreding verdragen werd, toen de naleving der uitwendige dingen strenger bevolen was dan nu, indien het nut en de stichting der kerk er van afhingen; hoeveel te meer mogen wij dan nu gemeenschap houden, avondmaal houden met elkander, als geen wet van God daardoor overtreden wordt. En merkt wel op, dat ik dezen geheelen tijd niet zooals gij pleit voor onvoorbereiden, maar voor godvreezenden, en voor zoodanigen, die met God wandelen.

Thans zijn wij genaderd tot mijn zevende bewijs om gemeenschap, om avondmaal met godvreezende ofschoon ongedoopte personen te houden; hetgeen gij zegt, dat de LIEFDE is. Mijn bewijs is dit; „daarom ben ik er voor om aldus avondmaal te houden, omdat de liefde, welke wij boven alles moeten aandoen, van grooter waarde is dan het twisten over den waterdoop.” En laat de lezer opmerken, dat gij van dit bewijs geen enkelen letter ontkent, maar overspringt op een andere geschiedenis; doch ik wil u volgen. Ik zeg verder dat de liefde meer openbaar wordt als wij de geloovigen aannemen ter wille van Christus, dan wanneer wij Zijne kinderen werau ter wille van den waterdoop: En ik zeg u andermmaal, dat deze vermaning tot liefde niet gegrond is op den waterdoop, maar op het aandoen van den nieuwen mensch, hetgeen alle onderscheiding doet verdwijnen. Col. III : 9—14. Ja, er zijn tien bewijzen in dit eene, die gij niet zooveel als aanroert, maar aldus tegen spreekt.

„Het is geen wonder dat die mensch van den weg afdwaalt, die de liefde boven zijn oordeel tot levensregel stelt.”

Antw. De liefde jegens hen, omtrent wien wij overtuigd zijn, dat God hen heeft aangenomen, is liefde die geleid wordt door het verstand of ons oordeel; en hen aan te nemen, die zoodanigen zijn, omdat God het ons geboden heeft, Rom. XIV, in verstand of oordeel geleid door den regel. Mijn bewijs heeft derhalve al uw beweging voorkomen en staat nog stevig op zijn beenen tegeover u. En wat betreft de plichten van vroomheid en liefdadigheid; blaast niet op de bazuin, laat uwe linkerhand dat niet weten; wij spreken nu over de gemeenschap der geloovigen, over kerkelijke gemeen-

schap en ik pleit er voor dat het beter is om in liefde bij elkander te blijven dan de gemeente af te breken bij gemis aan den waterdoop. Mijne reden is, omdat wij vermaand worden om in alle dingen de liefde aan te doen; de liefde der kerkelijke gemeenschap; gij integendeel zegt dat wij boven alle dingen moeten aandoen den waterdoop. Want met den besten der geloovigen onder den hemel die dezen mist, wilt gij geen gemeenschap houden. Aldus maakt gij den doop, ofschoon geen kerkelijke verordening, tot een sluitboom om de godvreezenden buiten te sluiten, en tot een valdeur om onvoorbereiden in de gemeenten tot des Heeren avondmaal toe te laten.

Maar zegt gij: „Moet onze liefde tot de ongedoopten hen toegeven in een daad van ongehoorzaamheid? Kunnen wij hun persoon, hunne gaven en genade niet beminnen; of moeten wij hunne zonden liefhebben?”

Antw. Wij pleiten volstrekt niet voor toegeven. „Maar zijn er bij u, zelfs bij u, geene schulden tegen den Heere uwen God.” 2 Kron. XXVIII : 10. Maar waarom kunt gij de gedoopten toegeven in vele daden der ongehoorzaamheid? Want onvoorbereid in de gemeente te komen is een daad van ongehoorzaamheid; onvoorbereid tot het avondmaal te komen is een daad van ongehoorzaamheid, en tot andere heilige instellingen onvoorbereid te komen is ook een daad van ongehoorzaamheid.

„Maar voor deze dingen,” zegt gij, werpt gij niemand uit, of houdt gij iemand uit de gemeente.”

Antw. Maar in welke daden van ongehoorzaamheid geven wij dan toe?

„In de zonde van den kinderdoop.”

Antw. Wij geven hier niet in toe; maar omdat wij bevolen zijn de zwakheden van elkander te verdragen, daarom laten wij het toe: daar het inderdaad in onze oogen zoodanig is; maar in de hunne zeggen zij, is het een plicht, totdat de Heere hen eene andere overtuiging geve. Indien gij zonder eenige zwakheid zijt, werpt gij dan den eersten steen op hen. Zij houden in dat opzicht hun geloof voor zich zelve en vallen hunne broeders daar niet lastig mede: wij gelooven dat God hen aangenomen heeft: zij behoeven bij ons geen bewijs van hun kindschap bij God; Hij heeft ook den dood niet tot een muur des afscheids tusschen ons gemaakt, en daarom nemen wij hen aan.

Tegenw. „Ik beschouw het als de grootste daad van vriendschap getrouw met deze belijders te zijn, en hen te zeggen dat zij dit eene ding noodig hebben, en het niet ongedaan mogen laten.”

Antw. Is het grootste bewijs van vriendschap den ongedoopte geloovigen den waterdoop te prediken, dan moet het kleinste bewijs daarvan

wel zeer klein zijn. Doch ik acht het integendeel zoover van eenig bewijs van vriendschap, om den doop naar onze opvatting op te dringen aan hen die er niet mede kunnen instemmen; dat het een groote verachting is van den vrede mijns broeders, de wet der liefde, de wet van Christus, of de gemeenschap der geloovigen. De liefde verdraagt lang, is vriendelijk, en wordt niet licht tot toorn geneigd; laat ons daarom de dingen volgen die den vrede bevorderen, en de dingen waarmede wij elkander kunnen stichten: laat ieder onzer zijnen naasten behagen tot zijn nut tot stichting: Draagt elkanders lasten, en vervul alzoo de wet van Christus. 1 Cor. XIII; Rom. XIV : 19; VV : 2; Gal. VI : 2.

Maar zegt gij: „ik twijfel er aan of dit, wanneer het in Gods weegschaal gewogen worde, niet bevonden zal worden niets minder dan vleierij te zijn, waarvoor gij bestraft zult worden.”

Antw. Het schijnt, dat gij er slechts aan twijfelt; waarom de gronden, waarop gij er aan twijfelt, mijns inziens, niet heel zeker moeten zijn; maar dit is van weinig beteekenis voor mij; want hij, die zich wil aanmatigen om zich zelve en zijne aanhangers ter wille van den doop de brieven toe te eigenen, en die al de gemeenten van Christus in het land veroordeelt om gemis aan den waterdoop, en die zijn broeder even onheilig wil rekenen als Ezau; en verworpen, als het afgodische Efraim, omdat hij niet van zijne richting in den waterdoop is; zulk een handelt slechts buiten zijn gewonen weg van gestrengheid, wanneer hij er slechts aan twijfelt, en het niet verzekert, dat zijn broeder een vleier is. Ik laat dus uw twijfel rusten om in den dag des oordeels opgelost te worden, en wijs u thans slechts op uwe onbillijke en onchristelijke verdenkingen. Wat betreft onze liefde tot de christenen in andere gevallen, ik hoop, dat wij ons ook benaarstigen zullen om daarin het gebod van den Heere te gehoorzamen; maar omdat dit niet in betrekking staat met het punt in geschil, daarom wekt het thans onze belangstelling niet om er over te spreken.

Mijn bewijs handelt over de gemeenschap en het avondmaalvieren in de gemeente, in de voortzetting waarvan ik bewijs. 1. Dat de liefde gegrond is op het nieuwe schepsel. Col. III : 10—15. 2. Op onze gemeenschap met den Vader en den Zoon. 1 Joh. I : 2, 3. 3. Dat met betrekking hierop, zij bestaat in het vervullen der koninklijke wet. Jak. IV : 11; Rom. XIV : 21. 4. Dat zij zich veeleer openbaart in daden van verdraagzaamheid dan in het opdringen van waarheden: alleen mededeelende hetgeen nuttig is, en nalatende te verkondigen hetgeen niet verdragen kan worden. 1 Cor. III : 1, 2; Hand. XX : 18—20; Joh. III : 16, 17. 5. Ik toonde verder aan, dat gemeenschap met elkander te

oefenen, of elkander aan te nemen voornamelijk ter wille van een uitwendige zaak; den doop tot den aannemenden en verwerpenden regel te stellen; tot den regel voor de gemeenschap, wanneer er in het woord van het eeuwige testament geen woord ten gunste van gesproken wordt, geschiedt, — om rondborstig te spreken — of uit gebrek aan liefde, of uit gemis aan licht in de verborgenheden van het koninkrijk van Christus. Zonderling! neemt twee christenen die in alle punten gelijk zijn behalve in dit; ja, laat de een den ander overtreffen in genade en goedheid, zoover een man boven een kind kan zijn, dan zal evenwel het water de schaal doen doorslaan; het zal de deur der gemeenschap openen voor den minderen; en den anderen bevelen achteraan te staan; hoewel het voor de gemeente geen bewijs is van het geloof en de hoop van dit kind; niets te maken heeft met zijn intreden in de gemeenschap, en geen deel is van de eeredienst der gemeente. ¹⁾ Deze dingen had gij moeten beantwoorden, daar gij zoo geredelijk op u hebt genomen om ons gebruik te veroordeelen.

Gij komt nu tot mijn achtste bewijs, dat gij niet alleen verkeerd weergeeft, maar daardoor ook uw lezer misleidt. Ik heb niet gezegd dat die van de gemeente te Corinthe elkander uitsloten uit de gemeenschap; maar, voor Gods volk, om in partijen te verdeelen of elkander van de kerkelijke gemeenschap uit te sluiten, al ware het ook voor gewichtiger punten en op hoogere voorwendsels dan dat van den waterdoop, werd voorheen als vleeschelijk beschouwd, en de daders daarvan als kinderachtige christenen: en dan noem ik de scheuringen op, die in de gemeente te Corinthe waren. Maar hoe! mag het kwaad, om nu de kerkelijke gemeenschap te ontzeggen, indien het niets is bij een kleinere misdaad in de gemeente te Corinthe, als vleeschelijk en kinderachtig beschouwd worden; maar de breuk der gemeenschap moet ook te Corinthe ten laste van hen gelegd worden?

Dat mijn bewijs goed is, geeft gij gewonnen, zeggende: „De verdeeldheden der gemeente te Corinthe ontstonden omtrent de hoogste fundamentele leerstukken, waarvoor zij menigmaal vleeschelijk genoemd zijn;” en evenwel kibbelt gij er tegen. Maar indien zij berispt moesten worden, omdat zij verdeeld waren omtrent de hoog-

ste leerstukken, zijt gij er niet veel sterker voor om uwe broederen te veroordeelen tot een voortdurend ballingschap uit de gemeente, ofschoon zij gezond zijn in al de groote punten van het evangelie, en tevens recht in al de kerkelijke verordeningen, omdat zij uit gemis aan licht alleen dwalen in het punt van den doop?

Wat betreft uw twistvraag omtrent Paulus en Apollos of zij, of dat anderen, de personen waren, ofschoon ik voldaan ben dat gij vastloopt, dit verzwakt mijn bewijs niet in het minst, want indien zij te beschuldigen waren voor de verdeeldheden, hoewel omtrent de hoogste fundamentele grondwaarheden, zooals gij zegt, hoe moest gij dan bloezen over uw gedrag jegens personen die misschien godvruchtiger zijn dan wij zelve, omdat zij niet aanstonds met u van een gevoelen zijn in een zaak van minder aanbelang? Dat de verdeeldheden te Corinthe aangewakkerd werden door misbruik van den doop is voor mij klaar en duidelijk uit hetgeen Paulus zoo dikwijls te kennen geeft: „Zijt gij in Paulus naam gedoopt? Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt hebt, — opdat niet iemand zegge, dat ik in mijnen naam gedoopt heb.” I: 13—15.

Ik zeg niet, dat degenen, die doopten, dit beoogden, of dat de doop in in zich zelve dit uitwerkte, en ook niet, ofschoon onze schrijver het waant, „dat de meesten hunner door hunne oproerige voorgangers gedoopt werden.” Maar dat zij hunne oproerige voorgangers hadden, dit is klaar; en dat deze voorgangers gebruik maakten van de namen van Paulus, Apollos en Christus, dit is even duidelijk; want door deze namen werden zij met behulp van een MISBRUKTEN doop bedrogen.

Maar zegt gij, „waarin ligt de kracht van het bewijs dezes mans tegen den doop met betrekking tot zijn plaats, waarde en duur?”

Ik antwoord: ik heb geen argument tegen deezelfs plaats of waarde of duur, ofschoon gij mij aldus tracht te schandvlekken. Maar deze soort van oprechtheid zal mij nooit tot eenen uwer discipelen maken. Heb ik u niet zelfs in dit bewijs gezegd, „dat ik niet spreek, zooals ik doe, om de menschen te overreden om het kleinste van Gods geboden te overtreden; maar opdat mijne broederen, die voor den doop zijn, niet te sterk daarop zullen staan, en dezen niet als een hoofdzaak van het evangelie, of van de gemeenschap der geloovigen zullen beschouwen.” Evenwel geeft hij voor dat ik er twee bewijzen tegen aanvoer. Maar lezer, gij kunt 't weten, ik heb niet één zoodanig bewijs geschreven. Bovendien ik zou inderdaad wel een dwaas zijn, indien ik er tegen was, en dan van zulke zwakke bewijsgronden gebruik maakte. Mijne woorden dan zijn deze: „ik dank God,” zeide Paulus, „dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan

¹⁾ Het betaamt allen biddende de goddelijke bevelen IN ALLE DINGEN te volgen. Niets is onverschillig of niet-hoofdzakelijk dat God voor den geloovige verordineerd heeft. Maar als volgelingen verschillen omtrent dagen, of spijzen, of water, moet dan zulk een verschil meer hunne gemeenschap verhinderen dan verschil in gestalte of schoonheid of verstandelijke vermogens? Eensgezindheid in alles, behalve in de liefde tot God en tot elkander is een dwaasheid, in tegenstelling met de apostolische en alle andere tijden, en tegen elke wet der natuur.

Crispus," enz., niet omdat het geen verordening was, maar omdat zij hem misbruikten en er door in partijen verdeeld werden, gelijk zij ook Paulus en Cephas misbruikten. Voorts weet ik niet, zegt hij, of ik iemand anders gedoopt heb. Met dat onattente verhalen van wie door hem gedoopt waren, liet hij zien dat hij niet zulk een groote ophef van den doop maakte, zooals sommigen dezer dagen doen. Neen, dat gij niets geen ophef daarvan maakte met betrekking tot een kerkelijke gemeenschap. Want indien hij geen acht gaf op wien hij zelf gedoopt had, dan gaf hij te minder acht op hen die door anderen gedoopt waren? Maar indien de doop de inwijdingsverordening geweest ware, en ik voeg er nu bij, principaal en voornamelijk voor de kerkelijke gemeenschap, dan zou hij ongetwijfeld er meer een gewetenszaak van gemaakt hebben dan er zoo ligt over heen te glijden."

Ik zeg verder, waar hij zeide, dat „hij niet gezonden was om te doopen" daar sprak hij dat met een heiligen toorn tegen diegenen, die die verordening misbruikt hadden. „De doop is een heilige instelling, maar wanneer de Satan hem misbruikt en hem uit zijne plaats wrikt, om, hetgeen door God verordend is tot stichting der geloovigen, tot het eenige wapen te maken om de liefde, de eenigheid, en den vrede der geloovigen in stukken te breken, dan is het zooals Paulus van zich zelve en van zijne vrienden zeide. 1 Cor. III : 5—7. Wat is de doop? Zoo is dan noch de doop iets? Dit is geen nieuwe leer, want God zelf heeft door den mond der profeten tegen Zijne eigene instellingen gesproken wanneer zij door zijn eigen volk misbruikt werden; Jes. L : 11—15, omdat zij hen gebruikten „tot twist en gekijf en om goddelooslijk met de vuist te slaan." Jes. LVIII : 4. Maar indien wij acht op deze dingen geven om verdraagzaam te zijn dan staat mijn bewijs zoo vast en zoo hecht als een rots tegen over u. „Want indien die van Corinthe berispenswaard waren om hunne verdeeldheden, ofschoon hunne scheuringen, indien gij waarheid spreekt, over de gewichtigste grondwaarheden ontstonden, dan moest gij u schamen om aldus uwe broeders voor altijd van de voorrechten der kerkelijke gemeenschap te verbannen om gemis aan een zoo nietig ding als den waterdoop." Ik noem hem niet nietig met betrekking tot Gods instellingen, ofschoon hij als zoodanig verre van de hoogste is, maar in vergelijking met die grondwaarheden waaromtrent volgens uw zeggen „de Corintheërs verdeeld waren.

Vervolgens komt gij op mijn negende bewijs en behandelt dat even als Hanun met de knechten van David deed, 2 Sam. X : 4. Gij hebt de baard er van half afgeschoren en de kleedren er half af gesneden tot de billen, en zoo

denkt gij het met schande huiswaarts te zenden. Gij geeft het aldus weer: „Dat gij door aan ongedoopte geloovigen het avondmaal te weren, hen van hunne voorrechten berooft, tot dewelke zij geboren zijn."

Antw. Heb ik zulk een bewijs in mijn geheele boekje? Zijn mijne woorden niet woordelijk deze? „Indien wij zichtbare geroepene geloovigen verwerpen, geloovigen, die gemeenschap met God hebben; die de wet uit de hand van Christus ontvangen hebben; die van eenen heiligen levenswandel onder de menschen zijn, en daarom gemeenschap met ons begeeren te hebben; dan ontnemen wij hen, voor zoover in ons ligt, hunne voorrechten, en de zegeningen, tot dewelke zij uit God geboren zijn." Dit is mijn bewijs, en nu kunt gij het weerleggen.

Paulus zegt, niet alleen tot de vergaderde gemeente te Corinthe, maar tot alle verstrooide geloovigen, die in elke plaats den naam des Heeren aanroepen, 1 Cor. I : 2; dat indien Jezus Christus de hunne is, dat Paulus en Apollos, en Cephas, en de wereld, en alle andere dingen ook de hunne waren. III : 22.

Maar gij antwoordt, „wij nemen niets van hen, maar wij weerhouden hen van een onordelijk gebruik der evangelische instellingen, wij bieden hen hunne voorrechten aan in den weg van evangelische orde."

Antw. Waar vindt gij één woord van God, dat aan een persoon, zoo gesteld, als hierboven in mijn bewijs beschreven, de beste gemeenschap der geloovigen bij gemis aan water ontzegt? Hiervoor is geen letter te vinden in het geheele Boek Gods. Zoo maakt gij dus in uw loffelike verdediging, uw onbijbelsch licht, dat inderdaad donkerheid is, Jes. VIII : 20, tot den regel van het geloof uws broeders; en hoe goed gij hier zult afkomen in den dag des Heeren, zoudt gij spoedig kunnen vatten, indien gij niet zoo vastgekleusterd waart aan uw eigene onbijbelsche gevoelens.

Ik weet het, gij antwoordt, „De nieuw-testamentische geloovigen zijn allen eerst gedoopt."

Antw. Veronderstel eens dat het zoo ware; waren zij dan gedoopt, opdat zij daardoor geschikt mochten worden voor hun recht tot de gemeenschap der geloovigen, zoodat zij zonder de onderwerping aan den doop, daarvan verstoken moesten blijven? Veronderstel verder eens dat ik u deze ongegronde opvatting ten goede gaf, moesten de Joden onder het oude testament niet ingaan door de besnijdenis? Gen XVII; Exod XII. Want die was, hoewel het water zulks niet is, de wezenlijke inwijdingsverordening. Bovendien was er, zooals ik reeds vroeger gezegd heb, een streng verbod dat allen die niet besneden waren niet in de gemeenschap mochten treden, met een bedreiging om hen af te snijden die

zonder haar de gemeente waren binnen gekomen. Maar hoe nu, indien iemand als gij dan opgestaan waart en hadt gezegd, maar Mozes, wat is de reden dat gij het gebod Gods overtreedt door lidmaten aan te nemen zonder besnijdenis? Is dat juist niet de inwijdingsverordening? Zijt gij niet bevolen om allen, die niet besneden zijn, uit de gemeente te houden? Ja, en luidt het gebod niet, dat gij allen, die gij aldus hebt aangenomen, wederom moet uitwerpen, om hen af te snijden van onder dit volk? Gen XVII: 13, 14; Ex XII: 41—46. Ik zeg, zou deze mensch niet een veel betere grond gehad hebben om Mozes te wederstaan dan gij in uw onbijbelsche meening hebt om menschen uit de gemeente te verbannen, die heiliger zijn dan velen onzer? Maar denkt gij dat Mozes en Jozua en al de oudsten van Israël dien man gedankt zouden hebben, of dat zij besloten zouden hebben, dat hij sprak voor God? Of dat zij ter wille van een betere zaak dan wat gij orde noemt, zich aan het werk gezet zouden hebben om, zooals gij, de gemeente hierom te verwoesten?

Maar zegt gij: „Indien iemand een anderen weg wil zoeken of banen naar de schaapskooi dan in de voetstappen der kudde, wij hebben zulk een gewoonte niet en de gemeenten van God ook niet.”

Antw. Wat oudtijds gedaan werd heb ik u reeds aangetoond; dat Christus, en niet de doop, de weg tot de schaapskooi is, is klaar: en dat de persoon die op deze wijze ingaat, volgens mijn bewijs, aanspraak heeft op alle dingen, namelijk op Christus, op de genade, en alle dingen van het koninkrijk van Christus, volgens de aangehaalde schriftuurplaatsen, is even duidelijk.

Maar gij voegt er bij: „dat ik in mijn ouderwetsch vertrouwen verzeker dat het „drinkt allen daar uit” aan het geloof vermaakt is, en niet aan den doop; „een zaak,” zegt gij, die spoedig gezegd wordt, maar evenwel nog nooit bewezen is.”

Antw. 1. Dat dit een nalatenschap voor het geloof is en daarmee onmiddellijk in verband staat moet door allen erkend en beleden worden. 2. Dat het een voorrecht is voor hem die des Heeren lichaam onderscheidt, en dat geen mensch ons dit onthouden mag, blijkt ook duidelijk uit den tekst, „en zoo laat hem eten,” omdat hij waardig is. Hij derhalve, en hij alleen, die het lichaam des Heeren onderscheidt, hij is de waardige ontvanger, de waardige ontvanger in Gods oog; maar dat niemand anders dan gedoopten (met water) het lichaam des Heeren kunnen onderscheiden is een dwaze en bespottelijke veronderstelling.

Om dus christenen buiten te sluiten en hen

hunne hemelsche voorrechten te onthouden bij gemis aan hetgeen God nooit tot een muur des afscheids tusschen ons gemaakt heeft: dit lijkt te veel op een geest der vervolging. Job XIX: 28, en voert in zich die achttien ongerijmdheden, waartegen gij zoo luid geroepen hebt. En ik voeg er nog bij „Is het dit niet, hetwelk den Heere groote oorzaak gegeven heeft om die zware oordeelen over ons te brengen, waaronder wij (het volk van God) thans zuchten, ik durf te

* Zoo was het zeggen 't was * EENE der oorzaken daarvan. Ja, ik ga verder, ook in mijn eerste copie maar de ik vrees, ik vrees zeer, dat de zetter plaatste DE roede des Heeren nog niet van in plaats van ons zal worden weggenomen; EENE.

want wat is een zwaardere zonde onder de christenen dan elkanders rechten en voorrechten te betwisten, waartoe zij uit God geboren zijn? En dan deze hunne daden aan God toe te schrijven, als er evenwel niets hoegenaamd van bevolen wordt, noch in het Nieuwe noch in het Oude Testament.

Maar ik mag hier niet licht over heengaan, omdat ik van dit misbruik van Gods verordeningen, of van de zonde om broeders te binden aan een regel, die niet op het gebod Gods grond is, achttien ongerijmdheden heb afgeleid; en ik ben er zeker van dat gij geen enkel bevel hebt om broeders uit de gemeenschap uit te sluiten, die even goed en even heilig en even gezond in het geloof als gij zijn. Daarom noemt gij mijn besluit duivelsch, vol grove onkunde en eigenzinnigheid, en mij eenen leerling van Machiavel, trotsch, en aanmatigend en iemand, die het oordeel Gods over zich inroept.

Antw. Maar wat is er in mijne stelling dat voor een weldenkend mensch beleedigend zijn kan? Dit zijn mijne woorden: „Maar om christenen uit de kerkelijke gemeenschap te bannen, en hen hunne voorrechten te ontzeggen wegens gemis aan hetgeen evenwel nooit door God tot een muur des afscheids tusschen ons gesteld is, dit lijkt te veel op een geest der vervolging hierin eerbiedigt men meer den vorm dan den geest en de kracht der godsvrucht, enz. Zal ik er bijvoegen, is dit het niet hetgeen een oorzaak is dat er zooveel oordeelen over ons gekomen zijn, die wij thans gevoelen en waaronder wij zoo smartelijk zuchten? Ik durf te zeggen, het was een der oorzaken.” „EEN” stond in mijne copie, in plaats waarvan de drukker DE geplaatst heeft; want dit, ofschoon ik de waarheid spreek, wil ik niet van uw geloof vergen; bovendien wenschte de boekhandelaar, dat ik, wegens haast bij den drukker, het nazien van het laatste vel aan hem overliet, hetgeen de oorzaak was, dat de fout niet in de errata werd opgenomen. Maar, ik zeg, waarin is het voorstel beleedigend? Is het geen goddelooze zaak beletselen voor de ge-

meenschap te maken, waar God er geene gemaakt heeft? Is het geen goddelooze zaak een muur des afscheids tusschen ons te maken, hetgeen God nooit bevolen heeft? Indien niet, rechtvaardig u.v. zaak, indien wel, verootmoedig u dan. Bovendien het voorstel is algemeen, en waarom zoudt gij er dan in hoofdzaak mede bedoeld zijn? Maar gij hebt in dezen gedaan gelijk weleer een der wetgeleerden, die, toen Christus de Farizeën over hunne goddeloosheid onderhield, zeide: „Meester! als gij deze dingen zegt, zoo doet gij ook ons smaadheid aan.” Luk. XI : 45.

Maar gij meent, en wenschet wel dat de wereld ook zou gelooven, dat de achttien ongerijmdheden die als van zelf volgen uit de stelling die ik maakte, de vruchten van den doop waren, zeggende: „Niemand anders dan gij kon zulk een onnoozele waarheid vinden, zoo vol afschuwelijke ongerijmdheden.

Ik antwoord: dit is niets minder dan goddelooslijk spreken voor God, of veeleer om uw ongegronde handelwijze in de kerk te rechtvaardigen. Ik zeg niet dat de doop eenige ongerijmdheid in zich heeft, ofschoon uw misbruik daarvan ze allen heeft, en nog meer, daar gij hem, zonder waarborg in Gods woord, tot een vlamvend zwaard maakt, om den broeder uit de gemeenschap te weren, omdat hij niet volgens uwe zienswijze daarin kan bewilligen. En laat niemand er zich aan stooten, omdat ik veronderstel dat de doop misbruikt kan worden tot het broeden van zulke afschuwelijke ongerijmdheden, want zelfs grootere waarheden dan deze zijn evenzeer misbruikt. Wat gij zegt van, „dit is mijn lichaam?” Om nu niet meer voorbeelden op te noemen, ofschoon ik er nog velen zou kunnen aanhalen, zijn dit niet de woorden van onzen Heere? Zijn zij geen deel van de Schriften der waarheid? En nochtans, ziet, zelfs van deze woorden heeft de duivel, door ze te misbruiken, een werktuig gemaakt om het bloed van duizenden te laten stromen. ¹⁾ Ook de doop kan misbruikt worden en dit heeft dan plaats, wanneer wij er meer gewicht aan hechten dan ons van God bevolen is. En dat gij dit doet, blijkt uit hetgeen ik reeds gezegd heb en nog zeggen zal ten opzichte van uwe veertien bewijsgronden.

Mijn laatste bewijs is, zooals gij zegt: „De wereld kan verbaasd staan over uw gedrag jegens deze ongedoopte personen, die gij buiten de gemeenschap houdt?”

Antw. Gij houdt er van uw eigen woorden op

te stellen en er dan tegen te vechten; maar mijne woorden zijn deze: „welk een grootere smaad kan op de geloovige geworpen worden, dan dat zij hunne broederen afsnijden, of hen de kerkelijke gemeenschap onthouden.” En nu voeg ik er bij, is dit niet hen aan den duivel over te geven, 1 Cor. V, of om hen tot schande te maken voor allen die uwe handelingen zien? Er is slechts eene zaak die dit verhinderen kan en dat is, dat de omstanders zien, dat deze uwe broederen, die gij aldus mishandelt, even heilig zijn als wij zelve. Zijt gij harder voor de openbaar goddeloozen en waarzeggers in het land? Want alles wat gij tegen dezen doen kunt, ik spreek nu ten opzichte van kerkelijke tucht, is niets meer dan hen de gemeenschap der geloovigen te ontzeggen.

En nu zeg ik andermaal, de wereld mag wel verbaasd staan, wanneer zij ziet dat heilige mannen Gods die vrijheid aan de gemeenschap der geloovigen ontzegt, die gij uzelve toeëigent; en ofschoon zij de gronden der belijdenis niet verstaan, of der gemeenschap, zoo kunnen nochtans beide zien en zeggen, dat deze heilige mannen Gods, in alle zichtbare daden der heiligheid, geen greintje bij u ten achteren staan. Ja, ik wil u de zaak zelve ter beoordeeling laten, of die velen, ja zeer velen, die zoo gestrengelijk, — maar op hoe weinig grond, kan door verstandige mannen gezien worden — door u uit de gemeenschap geweerd worden, niet van een even goeden en heiligen en onberispelijken levenswandel zijn en even gezond, indien niet gezonder in het geloof zijn dan velen onder ons: Hier houden zij slechts op, zij kunnen niet zonder licht tot den waterdoop gedreven worden, ik bedoel volgens onze meening daaromtrent: maar wat, indien zij al daartoe gedreven werden; het zou voor mij een nietig teeken zijn, dat zij oprechter voor God waren.

Om dit te besluiten; wanneer gij bewezen hebt, dat de waterdoop, welken gij zelf niet als een kerkelijke verordening beschouwt, hoofdvereischte is voor de kerkelijke gemeenschap, en dat de gemeente, naar het woord van God, voor altoos diegenen mag buitensluiten, die veel beter dan wij zijn, maar die niet, overeenkomstig onze opvatting, gedoopt zijn met water, dan zal het altijd nog tijds genoeg zijn om over de bewijzen te spreken waarom zoo gehandeld moet worden. Inmiddels moet ik mij de vrijheid veroorlooven u te zeggen, dat er in den geheelen Bijbel geen letter te vinden is ten gunste van zulk eene handelwijze; daarom is uw groote geroep over uwe orde onbijbelsch, en derhalve buiten het geloof, en een loutere menschelijke uitvinding.

¹⁾ Het leerstuk der wezenlijke tegenwoordigheid, transubstantiatie genoemd, was het bewijs der gehechtheid aan de roomsche kerk, waaraan alle personen, tenzij zij voorgaven het te gelooven, met onmenselijke wreedheid werden opgeofferd.

IK KOM NU TOT UWE VEERTIEN BEWIJSGRONDEN
EN ZAL ZE ONPARTIJDIG BESCHOUWEN.

Uw eerste bewijsgrond, om te bewijzen dat het wettig is ongedoopte geloovigen te verwerpen, is: „Omdat de groote last van Christus, Matth. XXVIII, waardoor alle personen hun gezag hebben voor hun leeraarsambt, indien enig gezag hoegenaamd, klaarblijkelijk het tegendeel leert. In dien last wordt den leeraars opgedragen om allereerst te leeren, en dan de aldus gemaakte discipelen te doopen, en hen daarna al hetgeen Christus bevolen heeft te doen nakomen ten opzichte van andere instellingen der eeredienst. Indien de leeraars geen ander gezag hebben om hen andere deelen van den evangelischen eeredienst te leeren, voordat zij geloofd hebben en gedoopt zijn, dan kan men sterk veronderstellen, dat zij hen niet toe mogen laten tot andere instellingen, voordat zij deze eerste in den lastbrief opgenoemde verordening vervuld hebben.”

Antw. 1. Dat de leeraars moeten leeren en doopen, stem ik u volgaarne toe. Maar dat zij door hun lastbrief, Matth. XXVIII, een verbod hebben ontvangen om de volgelingen andere deelen van den evangelischen eeredienst te leeren, die geen licht in den doop hebben, dat blijft u nog over te bewijzen. Zal ik er bijvoegen, dat deze stelling zoo ongerijmd is en zoo geheel en al van waarheid ontbloomt, dat niet een, die ooit over de liefde van Christus, over den aard des geloofs, over het doel van het evangelie, of over de reden der ingestelde eeredienst (welke de stichting is) gelezen heeft met een recht oordeel, nooit zoo iets voor een enkele maal zou veronderstellen.

Maar waar wordt hun hier verboden aan hen andere waarheden te leeren, voordat zij gedoopt zijn? Deze tekst ontzegt even billijk den hemel en de heerlijkheid aan den ongedoopte geloovige. Neen, onze schrijver durft te midden van al zijn gescharrel met dit achtentwintigste hoofdstuk van Mattheüs zich niet verder te wagen dan „dat men het sterk veronderstellen mag.” Aanschouw derhalve, welwillende lezer, den grond, waarop deze broederen den klem leggen om zich van hunne broederen af te scheiden. Het is op niets anders dan op eene veronderstelling, zonder waarborg, die valschelijk op het gezegende woord van Gods is opgetrokken. Men mag sterk veronderstellen! maar kan niet even sterk veronderstellen dat de tegenwoordigheid en de zegen van den Heere Jezus bij Zijne leeraars evenzeer op den zelfden grond berust? Want aldus besluit Hij de tekst: „En ziet ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.” Maar zou nu iemand uit deze woorden beshuiten, dat Christus Jezus hier Zijne tegenwoordigheid alleen beloofd heeft aan hen, die na geleerd te hebben,

diegenen doopen, die zoo gemaakt zijn; en dat zij, die niet gedoopt zijn noch Zijne tegenwoordigheid noch Zijnen zegen zullen hebben? Ik zeg nog eens, zou iemand dat hieruit willen afleiden? En zou de ondervinding het niet tegenspreken als eene onwaarheid? De woorden moeten daarom gelaten worden zooals zij door u gevonden zijn; zij begunstigen uwe ongegronde veronderstelling niet in 't minst.

Tot besluit, deze woorden hebben den doop niet tot een struikelblok in den weg gelegd om den geloovige uit de gemeenschap zijner broederen te houden, evenmin als zij hem zijne erfenis des levens en der heerlijkheid in den weg staan. Bij Markus leest gij aldus: „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.” Mark. XVI : 16. Hij laat dus den doop, die hij vermeldde in de belofte, vallen, toen hij aan de bedreiging kwam. Zoo doet ook de Heere met betrekking tot Zijne eeredienst in de gemeente; Hij beveelt dat alles en elke jota van Zijnen wil gedaan moet worden, maar Hij verdraagt onze tekortkomingen in dezen, in genen, en in een andere plicht. Maar laat ons verder gaan.

Uw tweede bewijs luidt: „Dat zoowel de orde van Christus lastbrief, als de zaak daarin vervat, nagekomen moet worden, kan men gemakkelijk besluiten uit Gods gestrengheid tegen hen, die Hem niet zochten in de plichtmatige orde. 1 Kron. XV : 13. Was God toen zoo juist met Zijn volk dat alles tot op een nagel toe overeenkomstig de afbeelding op den berg moest zijn, Heb. VIII : 5: IXII, wiens eeredienst toen in vergelijking met die van het evangelie slechts naar de wet van een vleeschelijk gebod was; en kan men veronderstellen dat Hij nu zoo onverschillig zou zijn om de menschen aan hunne eigene vrijheid over te laten, om de tijd en de plaats Zijner instellingen te bepalen tegen hetgeen Hij in Zijn woord als Zijnen uitdrukkelijken wil te kennen gaf? Ezech. XLIV : 7, 9, 10. Het was vroeger de zonde van den priester om de onbesnedenen van hart en vleesch in Zijn huis te brengen.”

Antw. Dat er in den lastbrief niet zulk een bevel is, als gij meent, heb ik reeds bewezen. En wat betreft uw verzochte voorbeeld 1 Kron. XV, dit is geheel bezijden uw doel. Het uitdrukkelijke woord was, dat de priester, en niet een wagen, de ark des Heeren moest dragen. Ook dat zij hem niet mochten aanraken en Uzzia deed het evenwel. Exod. XXV : 14; 1 Kron. XV : 12—16; Num. IV : 15; 1 Kron. XIII. Nu, indien gij dat XXVIII hoofdstuk van Mattheüs kunt laten zeggen, „neemt niemand aan, die niet eerst gedoopt is;” of dat Christus wilde dat degenen, die nog niet gedoopt waren, on-